

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Banken en industriefinanciering in de 19e eeuw

van Goor, L.

Publication date
2000

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Goor, L. (2000). *Banken en industriefinanciering in de 19e eeuw*. [Thesis, externally prepared, Universiteit van Amsterdam]. Thela Thesis.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	1
1.1	Rechtvaardiging, onderzoeksvraag en bijdrage.....	1
1.2	Ontwikkelingen in de literatuur.....	3
1.3	Perspectief, structuur en beperking.....	5
1.4	Methodologie.....	7
1.4.1	Het gebruik van case studies.....	7
1.4.2	De gekozen criteria en het stappenplan.....	8
1.5	Voornaamste bevindingen.....	9
	Noten bij hoofdstuk 1.....	12
	DEEL 1 INZICHTEN UIT DE FINANCIËLE INTERMEDIATIETHEORIE.....	13
	Doel en opzet van deel 1.....	13
2	De theoretische toegevoegde waarde van banken.....	14
2.1	Imperfecte markten.....	14
2.1.0	Inleiding.....	14
2.1.1	Walras' pure ruileconomie.....	15
2.1.2	De perfecte primaire vermogensmarkt.....	17
2.1.3	Markt-imperfecties en fricties.....	17
2.1.4	Het grootste probleem: informatie-asymmetrie.....	21
2.1.5	Onzekerheden en kosten in de vermogensmarkt.....	24
	Overzichtstabel I Imperfecties, fricties, onzekerheden en kosten in de vermogensmarkt.....	25
2.2	Het comparatief voordeel van banken.....	27
2.2.1	Inleiding.....	27
2.2.2	Ex-ante informatie-asymmetrie.....	31
2.2.3	Ex-post informatie-asymmetrie en agency-kosten.....	36
2.2.4	Machtsproblemen en reputatiepremies.....	42
2.2.5	Een eigen rol voor banken als een van vele financiers.....	46
2.2.6	Samenvatting.....	48
2.3	Banken en markten: verschillend en complementair.....	50
2.3.0	Inleiding.....	50
2.3.1	Diversiteit van claims.....	50
2.3.2	Een eigen rol voor het instituut markten.....	54
2.3.3	De keuze bank of markt.....	56
2.4	Overzicht van deel 1.....	61
	Overzichtstabel II Kostenreducties van externe financiering door banken en afruiloverweging tussen financiële markt en banken.....	63
	Checklist van te onderzoeken factoren.....	66
	Noten bij hoofdstuk 2.....	66

DEEL 2	69
DE OMGEVING VAN NEDERLANDSE BEDRIJVEN EN BANKEN 1850-1900	69
Doel en opzet van deel 2	69
3 Vragers van vermogen in de industrie in de tweede helft van de 19e eeuw	71
3.0 Inleiding	71
3.1 Activiteiten en activastructuur in de industriële sector.....	72
3.1.1 De invloed van de stoommachine	73
3.1.2 Verbeterde faciliteiten	79
3.2 De passiva van industriële ondernemingen.....	83
3.2.1 Vermogensstructuur	83
3.2.2 Financieringsrelaties.....	87
3.2.3 Beperkte aansprakelijkheid.....	90
3.3 Feitelijke vraag naar externe financiering.....	93
Noten bij hoofdstuk 3	95
4 De aanbieders van vermogen.....	99
4.0 Inleiding	99
4.1 De financiële markten	99
4.1.1 De besloten kapitaalmarkt	100
4.1.2 De Vereniging voor Effectenhandel.....	106
4.1.3 De prolongatiemarkt.....	109
4.2 Het bankwezen	112
4.2.1 Financieel intermediairs voor 1860.....	112
4.2.2 Moderne bancaire ideeën in de jaren zestig.....	115
4.2.3 De bancaire sector 1873-1900	123
4.2.4 De bancaire sector in cijfers.....	126
4.3 Samenvatting en evaluatie.....	129
Noten bij hoofdstuk 4	131
Overzichtstabel III	134
Vragers en aanbieders van vermogen voor de industrie in 1872 en 1895	134
Deel 3 TWEE HISTORISCHE CASES.....	137
Doel en opzet van deel 3	137
5 Het ingrijpen van Mees in Stork.....	138
5.0 Inleiding	138
5.1 R. Mees & Zoonen.....	141
5.1.1 Schaal.....	141
5.1.2 Specialisme	144
5.1.3 Risicoprofiel.....	145
5.1.4 Reputatie	153
5.2 Stork.....	154
5.2.1 Storks ondernemingsactiviteiten	155
5.2.2 Storks administratie.....	157

5.3	Storks financieringsprobleem en Mees' oplossing.....	160
5.3.1	Storks financieringsprobleem.....	160
5.3.2	Mees' oplossing.....	167
5.3.3	De communicatie tussen de betrokkenen.....	169
5.3.4	Voorlopige conclusie.....	172
5.4	Ondersteuning voor theoretische inzichten.....	172
5.4.1	Opvallende aspecten.....	172
5.4.2	De toegevoegde waarde van de intermediatie door R. Mees & Zoonen.....	174
5.4.3	Ondersteuning voor de theoretische inzichten.....	179
5.5	Slotopmerkingen.....	183
	Appendix bij hoofdstuk 5.....	184
	Noten bij hoofdstuk 5.....	187
6	Van den Bergh gaat naar Londen.....	189
6.0	Inleiding.....	189
6.1	Amsterdamsche Bank en Rotterdamsche Bank.....	191
6.1.1	Schaal.....	191
6.1.2	Specialisme.....	193
6.1.3	Risico.....	199
6.1.4	Reputatie.....	201
6.2	Van den Berghs bedrijfsvoering.....	203
6.2.1	Van den Berghs activiteiten.....	203
6.2.2	Van den Berghs financiering.....	208
6.3	Van den Berghs beslissing in 1895.....	212
6.3.1	Een nieuwe koers.....	212
6.3.2	De emissie en de overname.....	213
6.3.3	De communicatie tussen de betrokken partijen.....	217
6.3.4	Voorlopige conclusie.....	220
6.4	Ondersteuning voor theoretische inzichten.....	221
6.4.1	Opvallende aspecten.....	221
6.4.2	De toegevoegde waarde van de betrokken financieel intermediairs.....	224
6.4.3	Ondersteuning voor de theoretische inzichten.....	229
6.5	Slotopmerkingen.....	231
6.6	Vergelijking van de cases.....	233
	Appendix bij hoofdstuk 6.....	234
	Bronnen voor hoofdstuk 6.....	246
	Noten bij hoofdstuk 6.....	254
7	Slotbeschouwing en conclusie.....	257
7.1	Slotbeschouwing.....	257
7.2	Conclusie.....	258
7.3	Vergelijking met de buurlanden.....	260
7.4	Verder onderzoek naar de rol van banken.....	261
	Noot bij hoofdstuk 7.....	262
	Literatuurlijst.....	263
	Summary in English.....	273
	Backlist.....	279

